

PLANUL DE MANAGEMENT AL SPATIULUI HIDROGRAFIC SOMES-TISA

- decembrie 2009-

CAPITOLUL 1

INTRODUCERE

Directiva Cadru in domeniul apei a fost adoptata de catre Parlamentul European in 23 octombrie 2000 si a fost pusa in aplicare incepand cu data de 22 decembrie 2000, cand a fost publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Obiectivul central al Directivei Cadru in domeniul apei este acela de a obtine o „stare buna” pentru toate corpurile de apa, atat pentru cele de suprafata cat si pentru cele subterane, cu exceptia corpurilor puternic modificate si artificiale, pentru care se defineste „potentialul ecologic bun”.

Romania trebuie sa realizeze aceste obiective prin stabilirea si implementarea programelor de masuri, tinand seama de cerintele deja existente la nivelul Comunitatii Europene.

Directiva Cadru in domeniul apei fundamenteaza o noua strategie si politica in domeniul gospodarii apelor, urmarind noi elemente:

- elaborarea planurilor de management pe bazine hidrografice;
- prevenirea deteriorarii starii tuturor corpurilor de apa de suprafata si subterane;
- definirea unei „stari bune a apelor” – reprezinta obiectivul directivei ce trebuie realizat pana in 2015;
- definirea „conditiilor de referinta” pentru apele de suprafata;
- definirea unor noi categorii de ape – „corpuri de apa puternic modificate”;
- stabilirea unei retele de monitoring care sa asigure o imagine de ansamblu si de detaliu a starii apelor, precum si stabilirea programelor de monitoring de supraveghere, operational si de investigare in conformitate cu noul concept de monitoring integrat al apelor ce are la baza principiile abordarii ecosistemice;
- definirea a 5 clase de calitate a apelor tinand seama in primul rand de elementele biologice;
- stabilirea unui registru al zonelor protejate situate la nivelul bazinului hidrografic;
- stabilirea obiectivelor de mediu;
- realizarea analizei economice asupra utilizarii apei luand in considerare principiul recuperarii costurilor aferente serviciilor de apa;
- luarea unor masuri de reducere progresiva a poluarii apei cu substante prioritare care prezinta un important factor de risc pentru mediul acvatic si oprirea treptata a evacuarilor, emisiilor si pierderilor substantelor prioritar periculoase; referitor la prevenirea si controlul poluarii, politica in domeniul apei trebuie sa se bazeze pe o abordare combinata, folosind controlul poluarii la sursa prin stabilirea valorilor limita ale emisiilor, precum si standarde de calitate a mediului;
- conceptul de reabilitare al resurselor de apa.

Implementarea acestei Directive va contribui la o dezvoltare durabila socio-economica prin asigurarea necesarului de apa pentru folosinta, atat din punct de vedere calitativ cat si cantitativ.

Planul de management al bazinului hidrografic reprezinta instrumentul pentru implementarea Directivei Cadru Apa reglementat prin Articolul 13 si anexa VII si are drept scop gospodaria echilibrata a resurselor de apa precum si protectia ecosistemelor acvatice, avand ca obiectiv principal atingerea unei „stari bune” a apelor de suprafata si subterane. Articolul 14 al Directivei Cadru Apa 2000/60/EC, specifica faptul ca Statele Membre trebuie sa informeze si sa consulte publicul si utilizatorii, in special, cu privire la urmatoarele etape referitoare la:

- calendarul si programul de lucru pentru elaborarea planurilor de management pe bazin hidrografic si despre rolul consultarii, pana cel mai tarziu in 2006;
- sinteza problemelor importante de gospodaria apelor pana la 22.12. 2007;

In cadrul acestui proces au fost identificate 4 categorii majore de probleme : poluarea cu substante organice, poluarea cu nutrienti, poluarea cu substante prioritare/ periculoase si alterarile

hidromorfologice, pentru care au fost concepute programe de masuri specifice in vederea conformatii cu obiectivele de mediu.

Problemele principale de gospodarire ale apelor din bazin au fost prezentate spre informare si consultare publicului, in cadrul intalnirilor privind elaborarea Schemelor Directoare de Amenajare si Management al spatiului/ bazinului hidrografic Somes-Tisa (2007).

- **elaborarea proiectului planului de management pe bazin hidrografic, pana la 22.12.2008 si consultarea publicului 6 luni in cursul anului 2009.**

Planul de management bazinal este in stransa corelatie cu dezvoltarea socio-economica si prezinta punctul de plecare pentru masurile de management din toate ramurile economiei, masurile de gospodarire a apelor la nivel bazinal si local si evidentiaza factorii majori care influenteaza gospodarirea apei intr-un bazin hidrografic. De asemenea, prin Planul de management se stabilesc deciziile necesare in economia apei si pentru dezvoltarea de obiective pentru o gospodarire durabila, unitara, echilibrata si complexa a resurselor de apa.

Ca infrastructura de baza a economiei, managementul apelor trebuie sa ofere solutii pentru asigurarea in prezent si in viitor a necesarului de apa al populatiei si economiei, pornind de la caracterul regenerabil dar limitativ al resurselor de apa dulce, precum si de la principiile gospodarii unitare pe bazine hidrografice a resurselor de suprafata si subterane, atat din punct de vedere cantitativ cat si calitativ.

Planul de management al bazinului hidrografic (PMBH) trebuie corelat atat cu planurile de amenajare ale bazinelor hidrografice (PABH) cat si cu programele de dezvoltare si etapizare.

In conformitate cu Legea Apelor 107/1996 completata si modificata cu Legea 310/2004 si Legea 112/2006 si in conformitate cu Ordinul 913/2001, Administratia Nationala „Apele Romane” elaboreaza Schemele Directoare de Amenajare si Management ale Bazinelor Hidrografice care sunt formate din Planul de Management al Bazinului Hidrografic si Planul de Amenajare al Bazinului Hidrografic. Administratia Nationala „Apele Romane” a fost desemnata, impreuna cu Ministerul Mediului, autoritate competenta pentru implementarea Directivei Cadru Apa in Romania.

In acest scop, la nivelul Administratiei Nationale „Apele Romane” a fost creat Departamentul Planuri de Management ale Bazinelor Hidrografice, iar in cadrul Institutului National de Hidrologie si Gospodarirea Apelor, apartinand Administratiei Nationale „Apele Romane” s-a creat un compartiment pentru elaborarea Planurilor de Amenajare ale Bazinelor Hidrografice, componenta de gospodarire cantitativa a resurselor de apa din cadrul Schemelor Directoare.

In acest context, la nivelul fiecărei Directii de Apa s-a infiintat un compartiment pentru elaborarea Planului de management bazinal, componenta de gospodarire calitativa a resurselor de apa si un colectiv interdisciplinar care sa colaboreze cu Institutul National de Hidrologie si Gospodarirea Apelor la elaborarea Planurilor de Amenajare a bazinului hidrografic, componenta cantitativa de gospodarire a apelor din cadrul Schemelor Directoare. De asemenea, la nivelul fiecarui bazin hidrografic, potrivit legii 107/1996 – Legea Apelor art. 77, si HG 1212/29.11.2000, s-a infiintat un Comitet de Bazin.

Obiectivele fundamentale care au stat la baza crearii Comitetului de Bazin au fost colaborarea eficienta a organismelor teritoriale de gospodarire a apelor cu organele administratiei publice locale, utilizatorii din bazinul respectiv, beneficiarii serviciilor de gospodarire a apelor si a organizatiilor neguvernamentale locale cu profil de protectie a mediului. Acest comitet isi propune respectarea si aplicarea principiilor gospodarii durabile a resurselor de apa si mentinerea echilibrului intre conservarea si dezvoltarea durabila a resurselor de apa.

In conformitate cu prevederile Directivei Cadru a Apei, statele dunarene, printre care si Romania trebuie sa contribuie la elaborarea **Planului de Management al Districtului Hidrografic al Dunarii**. In acest scop, statele semnatare ale Conventiei Internationale pentru Protectia Fluviului Dunarea au stabilit ca Planul de Management al Districtului Hidrografic al Dunarii sa fie format din trei parti:

Partea A: Planul general ce cuprinde problemele de importanta bazinala cu efecte transfrontaliere si se refera la:

- cursurile principale ale raurilor care au bazine hidrografice $> 4000 \text{ km}^2$;
- lacurile cu suprafete $> 100 \text{ km}^2$;
- acvifere transfrontaliere cu suprafata $> 4000 \text{ km}^2$;
- Dunarea, Delta si ape costiere.

Partea B:

- Planurile nationale de management ale tarilor dunarene.
- Planurile sub-bazinelor coordonate la nivel international (Tisa, Sava, Prut, Delta Dunarii)

Partea C:

- Planurile de management la nivel de sub- bazine nationale (in cazul Romaniei - 11)

Partea A

Partea A a Planului de Management al Districtului Hidrografic al Dunarii - Raportul 2004, a fost elaborata de Comisia Internationala pentru Protectia Fluviului Dunarea cu contributia tarilor dunarene si a fost aprobat de ministrii mediului din tarile dunarene reuniti in cadrul Conferintei Ministeriale care a avut loc la Viena pe data de 13.12.2004. Planul de Management al Districtului Hidrografic al Dunarii este in curs de elaborare si va fi finalizat in cursului anului 2009, urmand aceeasi modalitate de realizare si aprobare ca si Raportul 2004.

Partea B

De asemenea, Romania contribuie la elaborarea Planurilor de Management la nivel de sub-bazine, inclusiv **Planul de Management Integrat al bazinului hidrografic al raului Tisa** sub coordonarea Comisiei Internationale pentru Protectia Fluviului Duanrea (ICPDR), ce cuprinde problemele de importanta bazinala cu efecte transfrontaliere, referindu-se la:

- cursurile principale ale raurilor care au bazine hidrografice $> 1000 \text{ km}^2$;
- lacurile cu suprafete $> 10 \text{ km}^2$;
- acvifere transfrontaliere cu suprafata $> 1000 \text{ km}^2$;

Asa cum s-a precizat mai sus, exista initiative de realizare ale Planurilor de management la nivelul altor sub-bazine internationale cum ar fi Prut si Delta Dunarii impreuna cu Republica Moldova si Ucraina, insa procesul de elaborare nu a inceput inca.

Partea B (nationala) - in conformitate cu prevederile Legii Apelor 310/2004, **Planul National de Management al Apelor din Romania** este format din 11 **Planuri de Management Bazinale**.

Partea C

Se precizeaza ca nivelul de detaliu creste de la partea A (internationala) la partea C (sub-bazine nationale). Astfel, Planul National si Planurile sub-bazinelor contine informatii aditionale/complementare, in special referitoare la caracterizarea apelor de suprafata si subterane, zonele protejate, starea apelor, obiectivele de mediu, programele de masuri, analiza economica si exceptiile de la obiectivele de mediu.

De asemenea, la nivel bilateral, atat in anul 2008, cat si in anul 2009, au fost organizate intalniri cu tarile vecine (Ungaria, Bulgaria si Serbia), avand ca obiectiv armonizarea abordarilor si datelor pentru corpurile de apa frontaliere si transfrontaliere.

Proiectul Planului de Management al spatiului hidrografic Somes-Tisa, varianta preliminara, a fost prezentat pe website-ul Administratiei Nationale „Apele Romane” pe 22 decembrie 2008, in vederea informarii si consultarii publicului pe o perioada de peste 10 luni in cursul anului 2009 (pana la 10 noiembrie 2009).

Datele si informatiile care au fost utilizate in elaborarea Planului de Management sunt date din anul 2007. In cazurile in care s-au utilizat date pe o perioada mai indelungata de timp, pentru analiza evolutiei in timp a unor parametrii caracteristici, acest lucru este mentionat specific in capitolul respectiv.

Datele au fost furnizate in principal de Directia Apelor Somes-Tisa, folosintele de apa, Directiile Judetene pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala, Filialele ROMSILVA din judetele apartinand spatiului analizat, autoritatile locale si judetene, Agentiile de Protectia Mediului, Administratiile Regiunilor de Dezvoltare, Institutul National de Statistica, etc.

Pe masura ce se s-au finalizat studiile elaborate de catre institutetele de cercetare si universitati privind sistemele de clasificare si evaluare globala a starii apelor de suprafata, conform prevederilor Directivei Cadru, pe baza elementelor biologice, chimice si hidromorfologice, precum si privind sistemele de clasificare si evaluare globala a potentialului ecologic al corpurilor de apa artificiale si puternic modificate, proiectul Planului de Management bazinal – varianta preliminara – a fost imbunatatit.

Imbunatatirile/actualizarile au vizat unele capitole, acestea fiind integrate in proiectul Planului de Management bazinal si pus pe site-ul Directiilor de Ape si al Administratiei Nationale „Apele Romane” in vederea consultarii publicului si in mod special a unitatilor implicate in procesul de implementare al Directivei Cadru, care vor trebui sa ia masuri pentru a se atinge obiectivele de mediu ale diverselor categorii de ape.